МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА
Кафедра іспанської філології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
_____ Майя НІКОЛАЄВА
«___» вересня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фактори впливу на мовну картину Іспанії

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація:035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська

Освітньо-професійна програма: Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська

ОНУ
2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Фактори впливу на мовну картину Іспанії». – Одеса: ОНУ, 2023. – 13с.

Розробник:
Гринько Л.В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри іспанської філології

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри іспанської філології

Протокол 1 від "28" серпня 2023 р.

Завідувач кафедри _____ Людмила ГРИНЬКО

Погоджено із гарантом ОПП «Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська»

_____ Олена ГРИГОРОВИЧ

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської філології

Протокол 1 від "29" серпня 2023 р.

Голова НМК _____ Олена ГРИГОРОВИЧ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри іспанської філології

Протокол ___ від "____" _____ 20___ р.

Завідувач кафедри _____ _____

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри іспанської філології

Протокол ___ від "____" _____ 20___ р.

Завідувач кафедри _____ _____

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>Очна форма навчання</td><td>Заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="15">Загальна кількість:
кредитів – 3

годин – 90

змістових модулів – 2/2</td><td rowspan="15">Галузь знань
03 Гуманітарні науки

Спеціальність
035 Філологія

Спеціалізація:
035.051 Романські мови та літератури (переклад включно): перша - іспанська

Рівень вищої освіти:
Перший (бакалаврський)</td><td colspan="2">дисципліна вільного вибору</td></tr>
<tr><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>4-й</td><td>немає</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>7-й</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>20 год.</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>16 год.</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>54 год.</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td colspan="2">Форма підсумкового контролю:
залік</td></tr>
</table>

2 . Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна вільного вибору “Структурні особливості іспанського речення” має теоретично-практичну спрямованість. Вона допомагає майбутньому викладачеві при вивченні та навчанні граматики і, зокрема, синтаксису речення. Активний (функціональний) підхід в граматичній науці про синтаксис передбачає фіксацію уваги студента на наповнення синтаксичної позиції будь-якого члена речення різноманітним лексичним матеріалом, упорядкованим за лексико-семантичними групами, на осмислення категоріального значення цієї лексики. Він сприяє розвитку мовлення та мислення у студентів в цілому. Ця вибіркова дисципліна також передбачає зосередження уваги здобувачів вищої освіти на особливостях перекладу синтаксичних утворень, що не співпадають за своєю структурою в іспанській та українській мовах.

Основною **метою** цієї дисципліни вільного вибору в її теоретичній складовій є розвиток системного розуміння будови іспанської мови на синтаксичному рівні та суттєвих ознак відмінності синтаксичної будови іспанського речення від українського. В практичній складовій ця дисципліна має на меті формування вмінь і навичок синтаксично правильного усного та писемного мовлення та перекладу, вироблення засад для мовного самовдосконалення, необхідного для ефективної участі у комунікативних процесах.

Завданнями курсу є:

- формування у студентів більш глибокого розуміння речення як двостороннього мовного знака, обидві сторони якого – формальна і змістовна – знаходяться в діалектичній єдності і складній взаємодії;
- формування у студентів вміння розрізняти основні синаксичні одиниці: групу слів, речення;
- формування у студентів вміння розрізняти члени речення: головні: підмет, присудок; другорядні:доповнення, обставини, атрибути;
- формування у студентів вміння розрізняти різноманітні види складних та ускладнених речень;
- формування у студентів вміння розпізнавати та перекладати зв’язані звороти іспанської мови;
- формування у студентів вміння розпізнавти та перекладати абсолютні звороти іспанської мови на українську;
- формування у студентів навиків постановки логічного наголосу в іспанській мові.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей:**

а) Інтегральна:

Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладознавства) та методики навчання іноземних мов та зарубіжної літератури у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної й педагогічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

б) загальних (ЗК)

ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК09. Здатність спілкуватися іноземними мовами.
ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для вирішення завдань у практичних ситуаціях.
ЗК13. Здатність здійснювати навчально-дослідницьку та/або науково-дослідницьку діяльність на належному рівні.

б) спеціальних (СК)
СК02. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
СК03. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії іспанської мови
СК04. Здатність аналізувати соціальні різновиди іспанської та англійської мов, описувати соціолінгвальну ситуацію.
СК06. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати іспанську та англійську мови в усній та письмовій формі у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
СК 12. Здатність до організації ділової комунікації іспанською, англійською та українською мовами.

Програмні результати навчання (ПРН):
ПР 10. Знати норми літературної української, іспанської та англійської мов та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.
ПР.12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
ПР.15.Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен
знати
- основи граматичної будови синтаксису сучасної іспанської мови;
- основи теоретичних положень щодо природи синтаксичних структур та явищ іспанської та державної мов;

вміти
- здійснювати компаративний граматичний аналіз синтаксичних структур іспанської та української мов;
- розпізнавати та вживати граматичні конструкції та синтаксичні звороти в рецептивних та конструктивних видах мовленнєвої діяльності відповідно до норм сучасної іспанської мови;
- використовувати граматичні конструкції та синтаксичні звороти під час професійної перекладацької діяльності.
-

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Члени речення та типи присудків в іспанській мові.

Тема 1. Головні та другорядні члени речення.
Тема 2. Іменні присудки: прості та складні
Тема 3. Дієслівні присудки: прості та складні.
Тема 4. Перехідні та перифрастичні присудки.

Змістовий модуль 2. Різновиди речень в іспанській мові. Прості та складні речення.

Тема 1. Поняття речення в граматиці. Речення з формальної та функціональної точки зору. Формальні ознаки простих і складних речень
Тема 2. Складні безсполучникові та сполучникові речення.
Тема 3. Спільне та особисте складносурядних та складнопідрядних речень. Диференційні ознаки сурядності й підрядності**.**
Тема 4. Різновиди складносурядних речень
Тема 5. Різновиди складнопідрядних речень

Змістовий модуль 3. Ускладнені речення

Тема 1. Елементи вторинної предикації. Поняття логічного предикату та логічного підмету.
Тема 2. Зв'язані звороти з інфінітивом, дієприкметником та герундієм в іспанській мові.
Тема 3. Абсолютні звороти з інфінітивом, дієприкметником та герундієм в іспанській мові.
Тема 4. Прості та складні ускладнені речення в іспанській мові та засоби їх перекладу на українську мову.

Змістовий модуль 4. Синтаксична емфаза (логічний наголос) в іспанському реченні

Тема 1. Порядок слів у іспанському реченні. Тема-рематичне членування речення.
Тема 2. Логічний наголос та інтонація. Емфатичні аналітичні конструкції.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Всього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4		6
Змістовий модуль 1.					
Тема №1. Головні та другорядні члени речення	4	1			3
Тема №2. Іменні присудки	5	1	1		3
Тема №3. Дієслівні присудки	5	1	1		3
Тема №4. Перехідні та перифрастичні присудки	6	1	2		3
Разом за модулем 1	**20**	**4**	**4**		**12**

Змістовий модуль 2.					
Тема №1. Поняття речення з формальної та функціональної точки зору	5	1			4
Тема №2. Складні безсполучникові та сполучникові речення	6	1	1		4
Тема №3. Спільне та особисте складнопідрядних та складносурядних речень	7	2	1		4
Тема №4. Різновиди складносурядних речень	5	1	2		2
Тема № 5. Різновиди складнопідрядних речень	7	1	2		4
Разом за модулем 2	**30**	**6**	**6**		**18**

Змістовий модуль 3.					
Тема №1. Елементи вторинної предикації	7	2	1		4
Тема №2. Зв'язані звороти в іспанській мові	7	2	1		4
Тема №3. Абсолютні звороти в іспанській мові	7	2	1		4
Тема №4. Ускладнені речення в іспанській мові та їх переклад на українську мову	7	2	1		4
Разом за модулем 3	**28**	**8**	**4**		**16**
Змістовий модуль 4.					
Тема №1. Порядок слів у іспанському реченні та його тема-рематичне членування	6	1	1		4
Тема №2. Логічний наголос та емфатичні конструкції іспанської мови	6	1	1		4
Разом за модулем 4	**12**	**2**	**2**		**8**
Усього годин	**90**	**20**	**16**		**54**

5. Теми семінарських занять.

Семінарські заняття за навчально-учбовим планом не передбачаються

6. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Змістовий модуль 1	
1.	***Тема 2.*** Іменні присудки. Поняття предикативу. Дієслова зв'язки та дієслова напівзв'язки. Прості та складні іменні присудки.	1
2.	***Тема 3.*** Дієслівні присудки. Прості, складні та ускладнені дієслівні присудки. Труднощі у класифікації іспанських дієслівних форм на ***-ado, -ido***, які впливають на визначення	1

	типів предикатів в іспанській мові.	
3.	***Тема 4.*** Перехідні та перифрастичні присудки. Ланцюжковий присудок. Невідповідність класифікації присудків в українській та іспанській дидактичній науці. Складнощі перекладу перифрастичних та ланцюжкових присудків з іспанської на українську мову	2
	Разом за модулем 1	**4**
	Змістовий модуль 2	
1.	***Тема 2.*** Складні безсполучникові та сполучникові речення. Формальні та семантичні ознаки.	1
2.	***Тема 3.*** Спільне та особисте складнопідрядних та складносурядних речень	1
3.	***Тема 4.*** Різновиди складносурядних речень:	2
4.	***Тема 5.*** Різновиди складнопідрядних речень:	2
	Разом за модулем 2	**6**
	Змістовий модуль 3	
1.	***Тема 1.*** Елементи вторинної предикації. Ускладнені речення. Види ускладнень речень в іспанській мові.	1
2.	***Тема 2.*** Зв'язані звороти в іспанській мові.Формальні і семантичні ознаки	1
3.	***Тема 3.*** Абсолютні звороти в іспанській мові. Вісутність аналогічних структур в українській мові і, як наслідок, складнощі їх перекладу	1
4.	***Тема 4.*** Переклад простих та складних ускладнених речень на українську мову	1
	Разом за змістовим модулем 3	**4**
	Змістовий модуль 4	
6.	***Тема 1.*** Порядок слів у іспанському реченні та його тема-рематичне членування. Жорсткий чи вільний порядок слів в іспанському реченні. Недостатність зміни порядка слів у реченні для його емфатизації.	1
7.	***Тема 2.*** Логічний наголос та емфатичні конструкції іспанської мови. Кома та зловживання цим орфографічним знаком для емфатизації речень як сучасна тенденція іспанської мови.	1
	Разом за змістовим модулем 4	**2**
	Усього	**16**

7. Теми лабораторних занять.

Лабораторні заняття за навчально-учбовим планом не передбачаються

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/види завдань	Кількість годин
	Змістовий модуль 1.	

1.	**Тема 1.** Виділити головні та другорядні члени речення. Розробити відповідну таблицю.	3
2.	**Тема 2.** Іменні присудки в іспанській мові. Прості та складні. Навести приклади (по 5 речень на кожний з іменних присудків).	3
3.	**Тема 3.** Дієслівні присудки. Прості та складні. Навести приклади (по 5 речень на кожний з іменних присудків).	3
4.	**Тема 4**. Перехідні, перифрастичні та ланцюжкові перифрастичні присудки. Навести приклади (по 5 речень на кожний з іменних присудків).	3
	Усього за змістовим модулем 1	**12**
	Змістовий модуль 2.	
5.	**Тема 1**. Пояснити, як ви розумієте речення з формальної та функціональної точки зору. Відобразити (графічно) формальні ознаки речення.	4
6.	**Тема 2.** Безсполучникові та сполучникові складні речення в іспанській мові. Навести приклади (по 5 речень на кожний тип речення).	4
7.	**Тема 3.** Встановити диференційні ознаки складносурядних та складнопідрядних речень. Представити отримані результати у вигляді таблиці.	4
8.	**Тема 4**. Різновиди складносурядних речень. Навести приклади. Відобразити схему складносурядного речення.	2
9.	***Тема 5.*** Різновиди складнопідрядних речень. Навести приклади.Відобразити схему складнопідрядного речення.	4
	Усього за змістовим модулем 2	**18**
	Змістовий модуль 3.	
10.	**Тема 1.** Пояснити, як ви розумієте поняття «вторинна предикація», «логічний підмет», «логічний предикат». Складіть словник понять з даної теми.	4
11.	**Тема 2.** Назвати зв'язані звороти з безособовими формами дієслова. Навести схеми речень, ускладнених такими зворотами.	4
	Тема 3. Назвати абсолютні звороти з безособовими формами дієслова. Навести схеми речень, ускладнених такими зворотами.	4
12.	**Тема 4**. Навести приклади простих та складних речень (по 5 речень на кожний тип ускладнення) із зв'язаними та абсолютними зворотами з безособовими формами дієслова в іспанській мові. Встановити особливості їх перекладу на українську мову (письмово).	4
	Усього за змістовим модулем 3	**16**
	Змістовий модуль 4.	
13.	**Тема 1.** Тема-рематичне членування речення. Зробити конспект з цієї теми.	4
14.	**Тема 2.** Логічний наголос. Емфатичні конструкції іспанської мови. Особливості їх перекладу. Наведіть приклади (10 речень).	4

	Усього за змістовим модулем 4	**8**
	Разом	**54**

9. Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

– словесні методи: розповідь, лекція, пояснення, бесіда, дискусія.
– наочні методи: ілюстрація, демонстрація.
– методи формування практичних умінь та навичок: виконання практичних завдань, розробка схем, таблиць, складання опорних конспектів, складання словника понять.

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч.критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний: періодичне опитування і оцінювання знань здобувачів під час занять та якості виконання ними завдань для самостійної роботи
Підсумковий: письмове тестування в кінці семестра.

Шкала та критерії оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	**A**	зараховано
85-89	**B**	
75-84	**C**	
70-74	**D**	
60-69	**E**	
35-59	**FX**	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	**F**	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

11. Питання для підсумкового контролю

1. Які формальні ознаки має речення?
2. Які семантичні (функціональні) ознаки має речення?
3. Яка різниця існує між простим та складним реченням?
4. Що ви знаєте про ускладнені речення?
5. Що таке тема в реченні?
6. Що таке рема в реченні?
7. Що таке логічний наголос?
8. До якого з типів складних речень є найближчим просте речення?
9. Скільки типів складносурядних речень існує?

10. Які ознаки розвитку іспанської мови в напрямку аналітизму на рівні синтаксису існують в іспанській мові?
11. Що таке ***інербатон***?
12. Якими рисами на рівні синтаксису характеризується аналітична мова?
13. Чи є іспанська мова аналітичною на рівні синтаксису?
14. Які засоби постанови логічного наголосу найбільш ефективні в іспанській мові?
15. Що таке логічний предикат?
16. До якого розряду входять уступні речення іспанської мови?
17. До якого розряду входять безсполучникові речення іспанської мови?
18. Який тип присудків відсутній в українській мові, але присутній в іспанській?
19. Що таке логічний підмет?
20. Що таке вторинна предикація?
21. До якого типу речень відносяться умовні речення?
22. До якого типу речень відносяться речення з назвою ***de complemento circunstancial de tiempo?***
23. До якого типу предиката відноситься ***está siendo preparada***?
24. До якого типу предиката відноситься у ***se armó la gorda***?
25. До якого типу предиката відноситься ***volvió a meter la pata***?
26. До якого типу предиката відноситься ***caminaban felices***?
27. До якого типу предиката відноситься ***se hizo espesa***?
28. До якого типу предиката відноситься ***volvió a trabajar en la oficina***?
29. До якого типу речень відносяться речення з супротивним зв'язком?
30. До якого типу речень відносяться речення з назвою ***disyunctiva***?

Приклад тестового завдання

1. Який тип присудків відсутній в українській мові, але присутній в іспанській?

A. дієслівний ускладнений;
B. перифрастичний;
C. простий іменний;
D. перифрастичний ціпковий.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

У ході поточного контролю студент може отримати максимальну сумарну оцінку 60 балів (по 4 бали з кожної з теми змістового модуля), базуючись на оцінюванні знань під час лекційних та практичних занять, включно перевірку виконання завдань з самостійної роботи. Відповідь під час письмового тестування оцінюється максимально в 40 балів (10 питань, які оцінюються кожен в 4 бали за правильну відповідь). Загальна залікова оцінка з навчальної дисципліни - це сума балів за поточний контроль та підсумковий контроль.

Поточний контроль															Підсумковий контроль	Загальна оцінка
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					Змістовий модуль 3				Зміст. модуль 4		Письмове тестування	
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 1	Т 2	Т3	Т 4	Т 5	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 1	Т2	**40**	60+40 = **100**
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4		

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Структурні особливості іспанського речення». – Одеса: ОНУ, 2023. – 13 с.

2.Силабус до навчальної дисципліни «Структурні особливості іспанського речення».

14. Рекомендована література

Основна

1. Alarcos Llorach. Esbozo de una Nueva Gramática Española. Madrid: Espasa, 2009.
2. Alarcos Llorach. Grámatica descriptiva del español moderno. Madrid: Espasa. 2010.
3. El Manual de la Nueva gramática de la lengua española: RAE y ASALE. Edición: Espasa. 2010. 750 p.
4. Glosario de términos gramaticales RAE e ASALE. Edición Salamanca, 2019. 440 p.
5. Korbozerova Nina.Guidelines of the Syntactic models analysis of complex sentences in Spanish//Asia Life Sciences. 2019, 21(1) - P.217-226.
6. Korbozerova Nina. Trends in the Development of the Spanish Complex Sentence Syntax//Astra Salvensis, Supplement no.1 2020. -P.437-450.
7. Nueva Gramática de la lengua española. Morfología y sintaxis: RAE y ASALE. Edición: Espasa, 2009. 4042 p.

Додаткова:

1. Гетьман З.О. Теорія і практика перекладу з іспанської мови на українську: Навчальний посібник. Київ: Київський університет. 2017. 220 с.
2. Гринько Л.В., Малишева М.Г. Cambios gramaticales en la norma del español modemo: Актуальні питання іноземної філології. Збірник наукових статей Східноєвропейського університету імені Лесі Українки. NS19. Луцьк. 2018.С.59-65.
3. Гринько Л.В.Correlation of modern Spanish grammatical rules and usage /Problem space of modern society: philosophical-communicative and pedagogical interpretations. (колективна монографія). Варшава: Erida Sp.zo.o., 2019. С.45-58.

4. Гринько Л.В., Шишков В.В. Основи синтаксису іспанської мови. Методичні вказівки до самостійної роботи з курсу теоретичної граматики (на іспанській мові). Одеса:ОГУ. 1991. 25 с.
5. Корбозерова Н.М. Граматика та семантика складного речення. До питання становлення синтаксису іспанської мови. Монографія. К.: КДУ, 1989.111с.

15.Електронні інформаційні ресурси

1. URL: http://esu.com/ua/search articles.php?id=3476

2. URL:www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57212378519